

GELLIVARE.
(Luleå lappmark.)

Från *Jockmocks* pastorat utbröts 11 okt. 1742 enl. Lappmarksdirektionens beslut *Gellivare* såsom eget gäll och fick sitt namn efter det malmförande berg, där grufhandtering igångsatts under senare delen af 1730-talet. Tidigare hade prästerna

i Jockmock två gånger om året, vid Andersmäss och jul, rest upp till de i trakterna kring Gellivare boende Kaitomlapparna för att hålla gudstjänst. Fördenskull hade man år 1650 vid *Nafirilokt* byggt en kyrkstuga, som dock kort därefter blifvit uppbränd af lapparna. Gudstjänster höllos sedan under bar himmel på åtskilliga platser, ss. vid Askasjokki n. v. om Gellivare vid Linaälfvens början, där ock en usel koja uppfördes. Till kyrkan i Jockmock infunno sig Kaitomlapparna blott en gång om året vid vintermarknaden, dock hufvudsakligen för att idka handel. Det var gifvet, att en så ringa kristlig uppfostran måste blifva alldeles otillräcklig, och dessa lappar hade därför ännu framemot medlet af 1700-talet rykte om sig att vara de mest efterblifna i fråga om kristendom, fångna som de ännu voro i sin hedniska vidskeplighet. För att råda bot härpå beslöto Riksens ständer 15 okt. 1738, att en kyrka skulle byggas i Kaitom, och enl. kgl. bref 12 jan. 1739 gafs tillstånd att för detta ändamål kollekt finge upptagas öfver hela riket. I samband härmed hade frågan om anställande af missionärer i lappmarken uppkommit, och på försök blefvo trenne sådana utsedda 1741, af hvilka två, mag. Petrus Holmbom och Petrus Högström, fingo sin hufvudsakliga verksamhet förlagd till Luleå lappmark. I enlighet med deras förslag blef det bestämdt, att kyrkan skulle byggas vid *Gellivare*, ett kapell vid *Killingsuando* vid Kaitomälven till tjänst för lapparna under vår och höst samt ett kapell högre upp i fjällen för användning sommartiden. Högström blef vid utbrytningen utnämnd till Gellivares förste khde, och gränserna för det nya pastoratet fastställdes af direktionen 15 jan. 1745. Först den 7 mars 1747 började kyrkan uppföras af 6 bönder från Degersel under ledning af bruksdirektören Abr. Steinholtz och var uppsatt i april men befanns snart för liten, hvarför en korsarm tillbyggdes på södra sidan år 1755.

En ny ståtlig kyrka¹ byggdes 1881 i den gamlas ställe, hvartill staten 22 nov. 1877 beviljat kollekt- och stamboksförmån, byggnadsvirke från kronans skogar samt ett kontant bidrag af 3000 kronor af Lappmarks ecklesiastikverks fond.

Vid Killingsuando uppfördes enligt ofvan nämnda beslut ett lappkapell², och på det lilla dithörande prästbostället, till hvars bebyggande K. M:t bidragit med 400 dlr kmt, bodde missionären J. Zelberg³ under åren 1747-59. På dennes hemstället beslöt Hsands konsist. 4 sept. 1751 föranstalta om en inhägnad begravningsplats.

En lappskola med prästvigd skolmästare öppnades i Gellivare 1755.

Genom den storartade utveckling, som pastoratet med sin trespråkiga befolkning särskildt på grund af grufvörelsen i senare tider ernådde, blef en förstärkning af de prästerliga arbetskrafterna alltmer ofrånkomlig. Först genom kungl. bref 23 sept. 1898 inrättades en komministratur, åt hvars innehafvare församlingen skulle anskaffa boställe med åbyggnad och till dess detta skett, lämna ersättning för hyra och ämbetsresor. En särskild grufpredikant anställdes vid Malmberget

¹ Både gamla och nya kyrkan äro afbildade i Bergqvist o. Svenonius, Lappland, s. 163.

² Härpå hänсыftar möjligen en skrifvelse till domkapitlet i Hsand 26/8 1742 från pastor O. Modeen i Jockmock angående det accord han träffat med nybyggarna om kapellets uppbyggande vid Nafiriluokt i Kaitom. (Hdpr. 29/9 1742.)

³ Zelberg var mycket verksam för utrotande af lapparnas hedniska sedvänjor. Så uppbrände han 21 juli 1747 deras helgedom vid Saiwo s. om Dundret med dess 5 seitar och stora hornhögar. Flera andra offerställen omnämnas ock inom Gellivare, såsom vid Pilivare, Kåppojauresalme, Saggoquoika, Aranåiwe m. fl. Efter Zelbergs afflyttning till Degersel jan. 1760 var ingen prästman bosatt vid Killingsuando. Själfr erhöill han år 1766 Sköns pastorat.

1894, hvilken befattning äfven öfvergått till komministratur. Ännu en sådan har senare tillkommit i Hvitträsk.

För kännedomen om Gellivares kyrkliga historia kan hänvisas till *P. Högströms* Missions-förrättningar i Lapmarken 1741. Sthm, 1774; *O. Berggvist*, Om missionen bland Kaitomlapparna tinder 1700-talet (i Kyrklig tidskr. Ups. 1897) och Missionen bland Kaitomlapparne intill år 1850 (ib. 1899); *E. Haller*, Sv. kyrkans mission i Lapmarken under frihetstiden, Sthm 1896.

KYRKOHERDAR.

1. Dokt. **Petrus Högström** (1742-49), f. 10 nov. 1714 i Högom, Selånger. Efter fullbordade akad. studier kallades han 1741, i likhet med mag. Petrus Holmbom, af lappmarksdirektionen till missionär i dess tjänst, och efter att ha prästvigts i Sthm 12 maj 1741, begåfvo de sig tillsammans till Lycksele för att under prosten P. Fjellströms ledning först lära sig lappska språket. Sin häruti förvärfvade färdighet fingo de tillfälle att visa, då de under julhelgen s. å. kunde officiera och predika på lappska i Lycksele. Vid den visitationsresa, som de i början af år 1742 på direktionens anmodan företogo i lappmarksförsamlingarna, syntes dem särskildt Jockmocks pastorat erbjuda ett lämpligt missionsfält. På den s. k. Mässheden, »Mässa Kiällar», norr om Wadtjerjaur vid Gellivare höllo de vid påsktiden 1742 gudstjänst på lappska till de församlade Kaitomlapparnes stora nöje. Denna plats befanns också vara mest lämplig för den tilltänkta kyrkan. Holmbom utnämndes 1743 till lektor i Hsand och fick äfven fortfarande som visitator verka för lappmarkens kyrkliga utveckling, men Högström öfverraskades af att få mottaga konsistorii fullmakt 22 nov. 1742 att med bibehållande af sitt missionärsämbete vara khde i Gellivare nybildade församling, ett pastorat utan både kyrka, prästgård eller fastställda gränser. Ehuru föga lockande ur ekonomisk synpunkt, mottog han denna befordran som en synnerlig Guds skickelse. Hans af trycket utgifna skildring öfver sina missionsresor i lappmarken, hvilka ej upphörde i och med khdeutnämningen, ge en liflig föreställning om de många mödor och försakelser, han hade att utstå under sina första vandringsår, innan han ännu fick fast bostad här uppe. I afvaktan härpå bodde han tidvis i Degersel i öfversta delen af Råneå socken, till dess han kunde flytta in i den okt. 1746 fullbordade prästgården. Den hade börjat timras våren föregående år och det nödiga teglet hade slagits i Degersel och uppsändes jämte andra materialier med malmlapparna. Omfattande 5 rum, hade byggnaden tillika med en spanmålsbod kostat 1200 dlr kmt. På egen bekostnad hade pastor uppsatt badstuga och boskapshus. Guds-

tjänsten i Gellivare måste att börja med förrättas under bar himmel intill hösten 1744, då lokal tills vidare uppläts i ett af brukshuset vid Malmberget. Det dröjde ännu flera år, innan kyrkan kunde uppföras och tagas i användning. I missionsverksamheten bland sina halfhedniska församlingsbor visade Högström en sällsynt förening af kraft, medkänsla och förståelse. Af naturen utrustad med stark hälsa, uthärdade han missionsnärslifvets alla mödor och umbäranden, sparade sig aldrig, följde sina lappar uppåt fjällen, låg i deras kåtor, undervisande, förmanande och bestraffande. Tack vare denna intima beröring kom han i tillfälle att intränga i deras tankevärld, kunde skingra det misstroende, hvarmed han från början mötts, och därigenom lättare göra dem mottagliga för sin förkunnelse. Han hade ock glädjen att se, huru rätt många grepos af ifver och längtan efter kristlig upplysning, och man täflade om att få följa honom äfven till angränsande byar, då han måste fortsätta sin färd. År 1746 gjorde han ock visitationer i Torne lappmark allt intill Utsjoki och senare i södra lappmarken. Den 12 dec. 1748 erhöll han utom förslag kon. Fredrik I:s fullmakt på Skellefteå pastorat, introducerades där 18 mars 1749 af biskop Kiörning och tillträdde 1 maj s. å. Se *Skellefteå*.

2. **Carl Lund** (1750-55), f. 1710, son af fänriken vid Jämtlands regem. Carl. L. och Anna Norman. Stud. i Åbo 1732, återkom med betyg från Åbo akademi 23 apr. 1737. Var 3 år hos khden i N. Kalix Ol. Gran såsom informator för hans barn och gjorde sig känd för ett honett och beskedligt lefverne; v. kollega i 2 kl. i Piteå skola 1740, blef prästv. och adj. i N. Kalix 1741. Då skolmäst. i Jockmock Lars Malming, som sökt en kollegatjänst i Piteå skola, erhöll befattningen, utnämndes Lund till skolmästare i hans ställe 22 dec. 1742 och fick befallning att strax på åkeföret begifva sig till Jockmock, men då hade Malming, som funnit utbytet mindre ekonomiskt, åtrat sig och nekade att upplåta skolmästarebostaden för Lund. Konsist. hemställde t. o. m. om vräkning, men Malming skref till konsist.: »Man kunde ej tänka, att Konsist. skulle vilja skilja honom, som så lång tid väl förestått beställningen, äfven om han ej vore så färdig i lappskan, och för den orsaken bortstöta honom och tillsätta en annan, äfven så okunnig i berörda språk som han, om icke mer.» (Hdpr. 9/3 1743.) Malming fick äfven stanna kvar till sin död, som inträffade 6 apr. 1744, då Lund ånyo blef utn. till skolmästare i Jockmock 1745. Följande år besvärade han sig öfver skolhusens i Jockmock bristfällighet. Efter Högströms transport till Skellefteå blef Lund pastor i Gellivare 4 apr. 1750 och introducerades 1751 af biskop Kiörning. Under sin vistelse här var han ständigt sjuklig. Han afled 13 juli 1755, och

missionären J. Zelberg förordnades att tillsvidare förestå församlingen (Hdpr. 20/8 1755.)

G. 26/2 1741 m. *Brita Gran*, dotter till khden Ol. G. i Lycksele, sedan i Neder-Kalix. Hon erhöll dubbla nådår af K. Mjt 21/1 1757; d. i Piteå 4/12 1797 i sitt 78:de år.

Af barnen: *Nathanael*, klockare i Piteå landsförsaml.; *Ulrika*, f. 1749, g. 19/11 1778 i Hsand m. rådm. och handl. Jonas Söderberg, d. där 29/9 1810; *Catharina Elisabeth*, d. ogift i Sthm; *Sara*, anklagad för barnamord, afviken till Norge och genom Svea hofrätts utslag 16/12 1788 förklarad fridlös öfver hela Sveriges rike; *Carolina Charlotta*, d. 24/5 1756 i Gellivare, 5 mån. 3 veckor g. (Kb, *Grape*).

3. **Johan Björkman** (1758-88), f. 1715 uti bonden Per Kores gård i Woikala by under flykten undan ryssarna, son af handl. i Torne, sedan länsmannen i Gellivare Lars Björkman. Släkten härstammade från en förmögen bonde och tolfman Johanni på Björke, där den gamla Neder-Torneå kyrka är byggd. Inskrefs underårig som student i Upsala 18 okt. 1732. Aflade prästex. i Hsand 29 mars 1740 och prästsv. till Lappmarksdirektionens förnödenhet ss. missionär, men fick till en början tjänstgöra som adj. hos komm. Isak Tornberg d. y. i Hietaniemi; blef 15 nov. s. å. nådårspred. efter brukspredikanten i Kengis J. Antilius, och som han hade godt loford om sig, utsågs han till efterträdare och gifte sig med änkan. I början af år 1746 gjorde han ansökan om Kautokeino pastorat, som blifvit ledigt, och fick Konsist. anmaning 15 febr. att med sina anhöriga begifva sig dit, afbidande konfirmation på befattningen. Som företrädaren Junelius sedan 1 maj 1745 fått tillträda Uleåborgs pastorat med lön, fick Björkman från samma datum uppbära inkomsterna af Kautokeino. (Hdpr 18/6 1746.) Konsist. ålade honom att beflita sig om lappska språket, ehuru prosten Fougts ansåg finskan där mera bruklig, liksom i Utsjoki och hela Kemi lappmark. Som genom 1751 års gränsreglering hela Kautokeino församling tillföll Norge, inträffade sålunda det egendomliga, att B. miste hela sitt pastorat. Han är där kvar ännu 13 aug. 1753, då han skrifver till konsist. i Hsand och omtalar, att prästerskapet ifrån Danmark ännu icke anländt eller gjort anstalt till att mottaga Kautokeino församling och att han sålunda öfver denna vinter för anförda orsaker där kvarblifver. Tillika insänder han den af konsist. äskade förteckningen på de böcker, mässkläder och handlingar, som höra Sverige till och icke äro inköpta för kyrkans medel. I anledning häraf beslöt Konsist. tillfråga lappmarksdirektionen, huru länge B. må i Kautokeino förblifva och hvad vidare utväg till hans befordran man skall taga, samt huruvida kyrkklockan skall betraktas som Sveriges egendom. (Hdpr.

21/11 1753.) Att det hade sina betänkligheter, att de svenska prästerna fortsatte sin verksamhet på de afträdda områdena, visade sig, då den danska envoyén besvärat sig, att pastor Hellander i Utsjoki förrättat ministerialia i Tana kapell. I anledning häraf befaller K. Mjt 16 nov. 1755 konsist. underätta bem:te Hellander som öfriga prästmän i lappmarken, det de hädanefter ej måge blanda sig i någon kyrkoförrättning uti de distrikter, som nu efter gränstraktaten äro danska kronan tillhörige (Hdpr. 10/12 1755). Björkman fick redan 1753 försäkran om att få behålla den kronolön af Kautokeino, som han hittills haft, till dess han vunne annan befordran, och utsågs 1754 till en början att interimsviis blifva skolmästare i den nyupprättade lappskolan i Gellivare; uppehöll därefter nådåret efter pastor Lund, blef 1756 ordinarie skolmästare samt 8 juni 1757 khde i Gellivare med tilltr. 1 maj 1758 och uppbar tillika lönen från Kautokeino. Under hans pastorstid härjade en svår sjukdom (radok) bland lapparnas renar. Härom skrifver B. till lektor N. Gissler i Hsand ett bref, dat. 28 febr. 1760, hvori han omtalar, att Gellivare lappar blifvit så utfattiga genom radok, att de måste begifva sig på socknarna och tigga, och tillägger: »Skulle denna sjukdom i några års tid än vidare continuera, så tror jag det här ej behöfves hvarken präst, klockare eller någre upbördsmän».¹ Den af Högström uppförda prästgården brann beklagligen upp 1762. En visitatio classica af betydelse förrättades här af biskop Kiorning 24 febr. 1764, då han höll tal till lappska allmogen på deras eget språk och uttalade sin förvåning öfver de framsteg i kristendomskunskap, församlingen vunnit sedan hans föregående visitation 1749. Björkman var predikant vid prästmötet i Piteå 1764. Han afled 9 aug. 1788 och begr. i dec., 72 år 9 m. 5 dagar gammal.

G. 1) m. *Catharina Tornberg*, f. 1709, dotter af past. Joh. Tornberg i Juckasjärvi, änka efter brukspred. Joh. Antilius i Kengis; d. i Gellivare 26/8 1778.

2) 1782 m. *Brita Maria Höjer*, f. 1736, dotter af häradshöfd. Michel Höjer i Neder-Kalix.

Barn i förra giftet: *Gertrud*, f. 1742, g. 29/12 1770 m. skolmäst. i Gellivare Hans Dynæsius; *Elsa Johanna*, f. 1744, g. 1788 m. länsman i socknen Erik Hedberg; *Cecilia*, f. 1746, g. m. skolmäst. Joh. Læstadius i Luleå, d. drunknade 10/11 1814; *Johan*, f. 1749, faderns efterträdare; *Anna Christina*, f. 1751, g. m. hemmansåbon Pehr Burman i Gellivare kyrkby; *Lars*, f. 1754.

4. **Johan Björkman (II)** (1790-1824), f. 27 jan. 1749 i Kautokeino, företrädarens son, skickades vid 16 års ålder till Luleå stadsskola, där han åtnjöt undervisning, till dess han blef stud. i Upsala 1769. Präst-

¹ Bergianska brevsaml. T. XIII, KVA.

vigd i Hsand till adj. åt fadern 4 sept. 1774, blef nådårspräst efter honom 1788. Vid visitationerna 1781 och 1789 begärde lapparne att få honom till efterträdare, och ehuru församlingen vid denna tid, liksom öfriga lappförsamlingar, icke hade, någon valrätt, blef dess önskan beviljad. Med fullmakt 1 apr. 1789, tillträdde han pastoratet följande år och afled 17 dec. 1824.

G. 1780 m. *Catharina Charlotta Björk*, f. 3/4 1752, dotter af kronofogden Carl B. och Elsa Hedvig Bergudd fr. Skellefteå.

Barn, f. i Gellivare: *Carl Johan*, f. 26/1 1781, d. s. å.; *Johan* f. 8/4 1782, faderns efterträdare; *Carl Fredrik*, f. 20/10 1783, d. 5/1 1784; *Lars Gustaf*, f. 17/9 1784, hemmansbrukare i Gellivare kyrkby; *Carl*, f. 30/5 1786, frälsehemmansåbo i Puoitak, samma socken; *Israel*, f. 5/3 1788, nybyggare i Killingsuando; *Catharina Johanna*, f. 22/11 1790, g. m. landsfiskal mag. Joh. Sam. Hofverberg i hans 2:a gifte, d. 2/8 1877; *Nils Fredrik*, f. 23/4 1793, komm. i Kwickjock; *Hedvig Charlotta*, f. 11/3 1795, d. 28/4 s. å.; *Hedvig Charlotta*, f. 5/10 1796, g. m. hemmansåbon Mårten Hedström i Gellivare kyrkby; d. 27/7 1830.

5. **Johan Björkman (III)** (1827-70), f. 8 april 1782, son till företrädaren; stud. i Ups. ht. 1803, prästsv. till komm. adj. i Hietaniemi 14 okt. 1811, past. adj. hos fadern i Gellivare 1812, nådårspred. vid sacellanien i Luleå stad, ordin. stadskomm. aug. 1815, tilltr. 1816 samt pastor i Gellivare sept. 1825, tilltr. maj 1827. Afled 6 febr. 1870, nära 88 år gammal, efter att farfar, far och son i öfver 100 år i följd innehaft Gellivare pastorat. Tämligen afstängd från den öfriga världen lefde han här, och denna isolering blef honom icke till båtad, säger minnestalaren vid 1871 års prästmöte.

G. 1) i Luleå 19/3 1822 m. *Anna Christina Häggman*, f. 29/1 1785, handelsmansdotter.

2) m. *Catharina Elisabeth Nyström*, änka efter en grufsprängare, sedan resekatetet Hans Ersson Nordvall.

Barn i förra giftet: *Johan Pehr*, f. 29/3 1825 i Luleå stad, handlande därst.; *Maria Charlotta*, f. 21/8 1826, g. 1858 m. läroverksadj. i Umeå Edvard Mauritz Waldenström i hans 1:sta gifte; d. i Umeå 5/9 1866.

6. **Carl Michael Stenborg** (1873-79), skolmästare i Gellivare, utn. pastor härst. 1 juli 1870, tilltr. 1873, förste khden i Hietaniemi 11 juni 1878, tilltr. 1879, sist khde i Föllinge, se *Föllinge*.

7. **Johan Oscar Curtelius** (1879-95), f. i Haparanda 16 maj 1826, son af kronobefallningsman J. P. C. och B. S. Engelmark, stud. vt. 1845 i Upsala, prästsv. 27 okt. 1850 till past. adj. i Öfver-Torneå, komm. adj. i Neder-Kalix maj 1851, vakanspred. och v. komm. därst. mars 1852;

past. adj. i Öfver-Torneå jan. 1855, t. f. pastor i Karesuando mars s. å. och blef där utn. ordin. khde i aug. 1856, utn. pastor i Juckasjärvi juli 1857, åter pastor i Karesuando febr. 1858, ånyo pastor i Juckasjärvi 27 apr. 1874, tilltr. 1 maj s. å. Befullm. khde i Gellivare 21 okt. 1878, hvilken församl. han tillträdde 1 maj 1880, men uppehöll sysslan på förordnande från 1 maj 1879. - Många sträfsamma år fick han genomlevva i dessa nordliga lappmarksförsamlingar. Hans verksamhet inföll under de årtionden, som följde efter den andliga stormvind, Lars Levi Læstadius' väckelsepredikan framkallat i Tornedalen, och Curtelius var nog ej mannen att kunna gripa in såsom ledare för denna i lapparnes religiösa lif märkliga rörelse. Ty ehuru læstadianerna, som känt är, icke vilja separera sig från svenska kyrkan, följa de gärna sina egna lekmanapredikanter. Man omtalar, att när lapparne tyckte khden Curtelii predikningar blefvo för långa, de i korus afbröto honom med ett högljudt amen, då han undfallande och bekräftande avslutade sin predikan med: Ja, Amen. Som en stor del af hans tionde i Karesuando tillföll honom i renkött, plögade han en gång örn året komma nedresande till Haparanda med skrindor fulla af renstekar för att afyttra partiet. Vanligen vände han sig då till stadens förnämsta köpman Westergren, och förhandlingarna öppnades på hans kontor ofta med att C. på sitt sirliga sätt frågade: »Jag undrar om kära bror kan hafva någon köttens begärelse». Det var nog mindre lyckligt, att C. sökte sig till Gellivare, ty att sköta denna i starkt uppsving stadda församling med sina 4000 invånare och blott ensam ordinarie präst, räckte hans krafter icke till. Läger man härtill befolkningens starka nationella blandning, som kräfde predikan på tre olika språk, svenska, finska och lappska, och därtill en inflyttad stam industriarbetare af jäsande politiskt skaplynne, kan man förstå, att ordnandet af Gellivare församlings kyrkliga förhållanden utgjorde ett af biskop Landgrens allvarligaste bekymmer. Genom Curtelii närmaste efterträdares kraft och vidsynthet, dels som khde, dels som stiftschef ha många af dessa svårigheter lyckligt öfvervunnits. Församlingens nya kyrka blef uppbyggd under Curtelii tid, men han föredrog i det längsta att predika i den gamla utdömda och fallfärdiga kyrkan; han kände med sig, att han tillhörde den gamla tiden, och att en ny tid stundade för våra lappmarker. Han afled 25 maj 1895.

G. 1) 1867 m. *Maria Christina Elisabeth Læstadius*, f. 1839, dotter af kronolänsman Carl Niclas L. i Piteå landsförs och Fredrika Wilhelmina Viander, d. i Enontekis prästg. 14/10 1873.

2) 8/8 1876 i Karl Gustaf m. *Mathilda Teresia Silfverbrand*, f. 12/2 1844 i Gellivare, dotter af kronolänsm. Teodor S. och Anna Katharina Engelmark, bosatt i Katrineberg, Gellivare.

Barn i förra giftet: *Hilma Sophia*, f. 27/2 1868; *Johanna Elisabeth*, f. 30/6 1870.

författarinna; *Emma Helena*, f. 22/1 1873; i senare giftet: *Johan (John) Teodor*, f. 30/5 1878, ord. småskollärare i Niilivaara; *Oskar Fredrik*, f. 4/12 1882, ord. folkskollärare i Koskullskulle; *Helga Teresia*, f. 17/2 1886, hos modern.

8. Dokt. **Olof Bergqvist** (1898-1904), utn. khde i Gellivare 28 nov. 1896, tilltr. 1898, utn. biskop i Luleå nybildade stift 29 febr. 1904, tilltr. genast. Se Superintendenten och biskopar (s. 45).

9. **Erik Leonard Bore** (1904-21), f. i Svedvi, Västmanl., 30 jan. 1863; son till Lars Erik Svensson, godsägare i Skällby, och Anna Kristina Andersson. Efter studier i Skara stud. i Lund (Västgöta nation) vt. 1885, aflade där folkskollär. ex. vt. 1885 och fil. kand. ex. 31 maj 1888, inskr. ss. stud. vid Upsala univ. (vg.) ht. 1889, aflade de teol. examina 1892-93, genomgick profår för läroverkstj. 1893-94, v. adj. i Sthms reallärov. vt. 1894. Prästv. i Hsand 21 sept. s. å. till grufpred. vid Malmberget; utn. komm. i Gellivare 17 nov. 1899, tilltr. genast, khde i Gellivare 3 dec. 1904, tilltr. genast; kontraktsprost i Lappmarkens 3:dje kontrakt 8 juli 1909. Prosten Bore afled här 20 aug. 1921.

G. 4/9 1900 m. *Maria Teresia Augusta Öqvist*, f. i Hedv. Eleonora förs. i Sthm 6/2 1866, dotter till grosshandl. Lars Ulrik Ö. och Augusta Katarina Lovisa Kjellborg.

Barn: *Astrid*, f. i Gellivare 16/6 1901; *Elsa*, f. 19/11 1903; *Harald*, f. 14/1 1908.

Tr.: Bergslagshistorier. Berättelse på bygdemål, Lindesb. 1889. - Bergsmanslif i början af 1800-talet (i De sv. landsmål. 1891). - Hos bergsmän och grufkarlar, Lindesb. 1892. - Gammaldags bergsmän (artikelserie i Bergslags Tidn. 1893-96). - Vildmarkens barn. Skisser, Luleå 1900. - Lappfolk. Skisser. Sthm, 1902.

KOMMINISTRAR I GELLIVARE.

1. **Erik Leonard Bore** (1899-1904), se ofvan khdar.

2. **Jakob Arvid Stenudd** (1905-11), f. i Karl Gustaf 30 apr. 1875; föräldrar: skraddaren Karl Niklas Gustafsson och Margareta Matilda Johansdotter. Stud. i Upsala 1897, aflade folkskollärarex. 1902, prästv. 1903, utn. till kontr. adj. i Västerbottens 4:de kontrakt 1903; komm. i Gellivare 1905. Han afled i Luleå redan 2 nov. 1911. Omtyckt och upp-buren som predikant, var han äfven en varmhjärtad rådgifvare för församlingsborna. Ifrig deltagare i det kommunala lifvet, hade han såsom ordförande i Gellivare fattigvårdsstyrelse och inspektör för barnhemmet gjort sig älskad, och hans tidiga bortgång väckte allmän saknad.

G. 20/1 1907 m. telegrafisten *Agnes Maria Bucht*, f. 10/10 1880 i Luleå; som änka där bosatt.

Barn: *Sten Arvid*, f. i Gellivare 2/2 1907; *Rut Maria*, f. 24/4 1909; *Märta Elisabet*, f. 26/7 1911, d. 16/5 1912.

GRUFPREDIKANTER VID MALMBERGET.

1. **Erik Leonard Bore** (1894-99), se khdar n. 9.
2. **Alexander Alexandersson** (1899-1903), se khdar i *Hietaniemi*.
3. **Lars Erik Enge** (1903-09), se khdar i *Öfver-Kalix*.